

Gripa (influenza) je akutna zarazna bolest dišnog sustava uzrokovana jednim od virusa gripe. Spada u kapljične infekcije. Pojavljuje se u obliku većih ili manjih epidemija. Klinički, uz visoku temperaturu u trajanju od 2 do 5 dana, prevladavaju opći umor i slabost, respiracijski simptomi obično nisu jaki, a sklonost komplikacijama naročito je izražena u starijih i osoba iscrpljenih drugim bolestima. WHO organizacija donijela je savjete u slučaju epidemije gripe.

Što uzrokuje gripu?

Gripu uzrokuje jedan od triju virusa gripe (A, B i C), iz porodice Orthomyxoviridae. Na svojoj površini imaju dva antigena – hemaglutinin (H) i neuraminidazu (N) koji nisu isti za sva tri virusa. Ti antigeni podliježu manjim ili većim promjenama koje su uobičajene i događaju se skoro svake godine, te tako nastaju novi podtipovi. Upravo te promjene razlogom su da nikad ne možete razviti trajni imunitet na gripu: ako jedne godine i razvijete protutijela za virus gripe, ona vas vjerojatno neće zaštititi od novog oblika gripe slijedeće godine. Te antigenske promjene su „trikovi“ preživljavanja virusa gripe koji mu omogućuju širenje, neovisno o prije preboljenoj bolesti.

Po čemu se razlikuju virusi gripe?

Tri tipa virusa gripe, A, B i C, osim po antigenskoj strukturi, razlikuju se i po epidemijskom potencijalu. Virus A ima najveći epidemijski potencijal i on je „najprevtljiviji“ jer se kod njega promjene na površinskim antigenima događaju najčešće – taj virus se pojavljuje kao uzročnik svih pandemija i većih epidemija. Virus B ima manji epidemijski potencijal, tj. antigene promjene se događaju rjeđe, dok se kod virusa C te promjene događaju vrlo rijetko. Također, virusi gripe razlikuju se i s obzirom na težinu bolesti koju uzrokuju: virus A uzrokuje težu bolest, virus B blažu, a virus C vrlo blagu bolest koja često ne biva prepoznata.

Koji su putovi prijenosa gripe?

Gripa se ubraja u infekcije koje se prenose kapljičnim putem. Najčešći put širenja je zrakom, preko krupnih kapljica sekreta iz dišnog sustava, u bliskom kontaktu u zatvorenim prostorima. Naime, čovjek prilikom govora, kihanja, kašljanja izbacuje u svoju okolinu sitne kapljice koje mogu sadržavati različite mikroorganizme. Te kapljice mogu dospjeti do druge osobe i ta osoba može ih udahnuti.

Može se prenositi i izravnim kontaktom sa zaraženom osobom i zaraženim predmetima.

Kada se javlja gripa?

Gripa je sezonska bolest i pojavljuje se tijekom hladnih mjeseci. U našem podneblju to su zimski mjeseci. Najveći broj zabilježenih slučajeva izazvanih virusom tipa A javlja se tijekom prosinca i siječnja, dok onih izazvanih tipom B u veljači i ožujku.

Koji su znakovi gripe?

Gripa počinje naglo, jedan do četiri dana nakon ulaska virusa u organizam, a očituje se visokom

temperaturom (39 do 40 °C), drhtavicom, izrazito naglašenim bolovima u mišićima i zglobovima, a u djece nerijetko i mučninom, odnosno povraćanjem.

Mogu se pojaviti kašalj i šmrcanje, simptomi inače izraženiji kod prehlade.

Znakovi gripe:

- visoka temperatura –s drhtavicom
- grlobolja
- kašalj
- bolovi u mišićima i zglobovima
- opći umor i slabost
- začepljen nos, kihanje
- glavobolja

Liječenje

Za ublažavanje simptoma gripe treba uzimati lijekove za snižavanje temperature, sirupe protiv kašlja i kapi za nos, te mnogo tekućine. Poželjno je obogaćivanje prehrane vitaminima (A,C,E) i mineralima. Za vrijeme trajanja gripe preporučuje se mirovanje i izbjegavanje kontakta s drugim osobama.

Epidemija

Povremeno se u svijetu javljaju epidemije gripe koje zahvaćaju većinu populacije. Osobito su opasne zoonoze odn. vrste gripa koje prelaze s životinja. Prije nekoliko godina zabilježen je slučaj "ptičje gripe" kada je virus prešao s domaće peradi na ljude, a ove godine tzv. "svinjska gripa" u slučaju koje virus H1N1 prelazi sa svinja na ljude. Za sprečavanje širenja bolesti proizvedeno je cjepivo namijenjeno prvenstveno rizičnim skupinama, kroničnim bolesnicima, zdravstvenim radnicima, starijim osobama i drugima.

Zdravlje.hr

Upute Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) za ponašanje u slučaju epidemije gripe

